

VEILIGHEID VAN MACHINES OP HET TUINAANLEGBEDRIJF

Arbeidsongevallen en de preventie daarvan zijn een belangrijk aandachtspunt voor tuinaanlegbedrijven. Vooral het werken met machines is nog altijd één van de belangrijkste oorzaken van ernstige ongevallen op een tuinaanlegbedrijf. In dit artikel leggen we de focus op machineveiligheid. Via de checklist kan je ook nagaan of je in orde bent met de algemene veiligheidseisen. In het volgende nummer leggen we de focus op veiligheid i.v.m. werken met personeel.

CE-VERKLARING EN HANDLEIDING

Machines zijn veilig wanneer ze conform zijn met het KB arbeidsmiddelen. Ze moeten voldoen aan 19 minimumveiligheidsvereisten. De conformiteit met de 19 fundamentele veiligheidsvereisten wordt bewezen met de CE-verklaring van de fabrikant. Het afgeleverd handboek van de fabrikant bevat belangrijke richtlijnen voor gebruik, onderhoud, nazicht, ... Een probleem situeert zich met oude (<1995) tweedehands, zelfgemaakte of verbouwde machines. De conformiteit kan hier niet aangetoond worden met de CE-verklaring. Een conformiteitsonderzoek (19 minimale vereisten) door de werkgever is dan nodig. Hiervoor heb je professionele hulp nodig.

INTREDE VAN NIEUWE MACHINES

Een nieuwe machine moet na aankoop geïntroduceerd worden op het bedrijf vooraleer in dienst te stellen. De wetgever verwacht dat alle machines een degelijke controle ondergaan hebben aan de hand van een indienststellingsverslag. Daarnaast moet een veiligheidsinstructiekaart opgesteld worden die de werknemers informatie geeft over de risico's en de maatregelen om ongevallen te voorkomen. Het opmaken van een indienststellingsverslag en een veiligheidsinstructiekaart is bij grote bedrijven één van de taken van de preventieadviseur. Bij kleine bedrijven is de werkgever de preventieadviseur.

GOED BEHEER VAN DE MACHINES

Een machine moet gedurende de hele levensduur veilig blijven. Werk- en veiligheidsinstructies moeten zorgen voor een correct gebruik van de machine. Goed onderhoud, zowel preventief als curatief, is noodzakelijk. Hierbij dienen de nodige controles (soms verplichte keuringen) voorzien te worden.

De goede werking van de beveiliging van machines zoals afschermingen en noodstoppen dien je dus systematisch te controleren. Hetzelfde geldt voor kettingen, trekkabels, haken, enz. . Ladders, stellingen en klimtouwen dien je ook aan een interne periodieke controle te onderwerpen. Zeer belangrijk is om dit te registreren in een 'onderhouds- en nazichtkaart'. De 'aantoonbaarheid' van deze controles is dus een must.

PERIODIEKE KEURING VAN HIJS- EN HEFWERKTUIGEN

Voor bepaalde machines is er een verplichte periodieke keuring noodzakelijk. Hijs- en hefwerktuigen zijn volgens ARAB-art 280 aan een driemaandelijks externe controle onderworpen. Hijs- en hefwerktuigen zijn bvb. rolbruggen, kranen, hangstellingen en takels waarbij de last in vrije val kan komen en een gevaar vormen voor de personen die eronder lopen. Ook hef- en hijstoebehoren zoals kettingen, haken, hijsbanden, enz., dienen eenzelfde keuring te ondergaan. Behandelings toestellen zoals heftrucks, graafmachines, stapelaars worden niet als hef- of hijswerktuigen beschouwd. Maar als je deze machines gebruikt als heftoestel waarbij de last in vrije val kan komen, is externe controle verplicht.

PERIODIEKE KEURING VAN ELEKTRISCHE INSTALLATIES

Elektrische installaties dienen zoals bepaald in het AREI, periodiek gekeurd te worden. Er dienen elektrische schema's en

plannen van de elektrische installaties ter beschikking te zijn. Elektrische installaties op laagspanning in industriële gebouwen of werkplaatsen dienen vijfjaarlijks gekeurd te worden. Hoogspanningsinstallaties zijn gebonden aan een jaarlijkse keuring. Voor huishoudelijke installaties is dit om de 25 jaar.

CHECKLIST VEILIGHEID MACHINES

- ✓ nieuwe machines geleverd met een CE-attest en een handleiding
- ✓ inventarislijst van alle machines aanwezig
- ✓ indienststellingsverslag voor elke machine
- ✓ veiligheidsinstructiekaart voor elke machine
- ✓ onderhouds- en/of keuringsfiche voor elke machine

- ✓ inventaris + jaarlijkse controle voor alle arbeidsmiddelen voor werkzaamheden op hoogte
- ✓ symbolen en pictogrammen op de machines zijn steeds aanwezig en zichtbaar
- ✓ noodstoppen of veiligheden regelmatig getest, niet verwijderd of overbrugd
- ✓ periodiek te keuren machines/installaties laten keuren door een externe controledienst. ●

Voor vragen of meer informatie contacteer AVBS-consulent
Jan Vancayzeele (jan.vancayzeele@avbs.be of 0476/91.01.36)